

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการส่งเสริมและผลักดันให้แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นมีอัตลักษณ์และความโดดเด่นในเชิงวัฒนธรรมอาหาร ที่สอดคล้องกับความต้องการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารสำหรับพื้นที่ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร จากนั้นจัดทำคู่มือสรุปเส้นทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคข้างต้น รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานราชการระดับท้องถิ่นประจำจังหวัด จากผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมคือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยภูมิภาคเหนือเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวสูงสุด เมื่อศึกษาจังหวัดยอดนิยมแยกตามภูมิภาค พบว่า ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสุพรรณบุรี รวมถึงกรุงเทพมหานคร ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพชรบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดจันทบุรีและระยอง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมาและหนองคาย ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ และภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และภูเก็ต ผู้วิจัยจึงศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวและวัฒนธรรมอาหาร รวมถึงผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในจังหวัดดังกล่าวเพื่อเป็นข้อมูล ดังนี้ ภาคเหนือ สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อาหารท้องถิ่นที่เป็นที่นิยม รวมถึงผลิตภัณฑ์โอท็อป ได้แก่ ผลไม้เมืองหนาว ชา ใส่อั่ว เป็นต้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อาหารท้องถิ่นที่เป็นที่นิยม และผลิตภัณฑ์โอท็อป ได้แก่ อาหารประเภทขนมจีน ส้มตำ แหนมเนือง อาหารจากปลา โดยมีวัฒนธรรมการกินเข้าค้ำเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งน่าจะเป็นโอกาสในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดี ภาคกลาง สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อาหารท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์โอท็อปส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากปลาน้ำจืด ก๋วยเตี๋ยวเรือในจังหวัดอยุธยา และตลาดเก่า เช่นตลาดร้อยปี ตลาดบางปลาหม้า เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ได้เป็นอย่างดี ภาคตะวันออก สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีอาหารท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์โอท็อป ได้แก่ ผลไม้ตามฤดูกาล หมูชะมวง และเส้นจันทร์ เป็นต้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ภาคตะวันตก สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีอาหารท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์โอท็อป ได้แก่ ขนมหวานในจังหวัดเพชรบุรี และอาหารทะเลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น ภาคใต้ สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีอาหารท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์โอท็อปเป็นอาหารทะเล อาหารจีนฮกเกี้ยน และต้มยำ เป็นต้น และสำหรับกรุงเทพมหานคร มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะวัด วัง

สถานที่ซื้อปิ้งต่างๆ และมีอาหารทุกชนิดให้เลือก ทั้งนี้ อาหารรอบเกาะรัตนโกสินทร์เป็นแหล่งวัฒนธรรมอาหารที่สำคัญของกรุงเทพฯ

คณะผู้วิจัย ได้มีการสร้างเส้นทางท่องเที่ยว 7 เส้นทาง โดยนำข้อมูลจากการศึกษาข้างต้น และข้อเสนอแนะของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในแต่ละจังหวัด เพื่อให้นักท่องเที่ยวผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ใช้เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร

Abstract

This research aims to promote several tourists' destinations and enhance the identity and the outstanding traditional food and cuisine in different parts of Thailand in conjunction with the demand for tourism industry. The purpose of this research is to study the main and important scenic routes and local communities in order to study about food and cultures in the northern, northeastern, central, eastern, western, and southern parts of Thailand as well as in Bangkok. Then, we produced tourist guides for these seven main scenic routes in collaboration with local government agencies. We found that the most popular tourist attractions are natural and historic sites located in the north of Thailand. Chiang rai in northern Thailand; as well as Surat Thani and Phuket in southern Thailand. We have completed the study of food and culture tourism in seven main parts of Thailand with interesting outcomes. The mountainous scenery, the beautiful handicrafts and the rich northern Thai culture and famous northern Thai cuisine are some of the charms of the North. Its famous local One Tambon One Product (OTOP) Thailand products includes cold-climate fruits , tea, and special northern Thai sausages called 'Sai-Uar'. Known as Isan in Thai, the Northeast consists mostly of a plateau. It has large numbers of tourist spots, especially sites of historical and archaeological significance. Its famous OTOP products are Kanomgeen, papaya salad, Nam, and several fish dishes. Among the highlights are a delicious local 'Kin Khao' dining traditional culture which can significantly stimulate natural and cultural tourism in this location. The central Thailand is located many big cities where one can find both old and new blending in a harmonious way. There are countless tourist spots such as the UNESCO World Heritage historical sites, old centennial markets, Bangplama markets and indigenous lifestyles along the canals. Ayutthaya boat noodles and fresh-water fish products are among famous local OTOP Thailand product champions in this area. Eastern Thailand is famous for the renowned recreation centers, natural paradises, and eco-tourism spots that attest appealing to both foreign and domestic tourists. Its famous local OTOP Thailand products are seasonal fruits, Chamuang pork and Chanthaburi noodles. **The western Thailand is famous for** natural tourist attractions. Its local

food and local OTOP Thailand products are among the best in the country. These famous ones include tasty dessert in Phetchaburi and delicious sea food in Prachuap Khiri Khan.

The fourteen provinces in the South stretch along the peninsula of Thailand. Therefore, the most permanent tourist spots in the South are inevitably many several beautiful islands. Fresh sea food, local Hokkien food, and Dim sum are among the most popular local OTOP Thailand products. **Bangkok**, the capital of Thailand, is a mega metropolis and it is one of the world's top tourist destination cities. Bangkok's multi-faceted temptations and wonderful city life attract a variety groups of tourists. Grand Royal palaces, exquisite temples, interesting museums establish its major historical and cultural tourist attractions. The city is often ranked as the city of the world's best street food. Rattanakosin Island is the historic center of important Bangkok food culture where most of Bangkok's "must eat" food can be easily found.

We are delighted to propose these seven main scenic and cultural routes by conducting our research and using information from Tourism Authority of Thailand in order to provide government and private agencies with helpful travel and useful dining guides